

УДК 371.321

Пасічник Тетяна Дмитрівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської мови факультету перекладознавства,
Київський національний лінгвістичний університет,
tpasechnik76@gmail.com

ПРОБЛЕМА ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА УСНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Проаналізовано основні підходи до визначення сутності поняття «методична компетентність». Встановлено, що у визначенні структури методичної компетентності серед науковців немає однаковості, що пов'язано з різними поглядами на сутність цього поняття. Запропоновано визначення методичної компетентності викладача усного перекладу. Виокремлено структурні компоненти методичної компетентності викладача усного перекладу. У даному дослідженні методична компетентність викладача усного перекладу розглядається як інтегративна якість особистості викладача, що 1) визначає його готовність та здатність ефективно вирішувати методичні завдання у процесі реалізації цілей навчання усного перекладу, вдосконалювати свої вміння впродовж життя; 2) є динамічним поєднанням когнітивно-діяльничого, мотиваційно-вольового, рефлексивно-оцінювального та соціально-комунікативного компонентів; 3) формується у процесі навчально-пізнавальної та професійної діяльності. Когнітивно-діяльничий компонент включає методичні знання, навички, вміння та здатності, що відповідають таким субкомпетентностям як, 1) у викладанні усного послідовного перекладу, 2) у викладанні синхронного перекладу. Кожна з цих субкомпетентностей складається з таких компетенцій: навчально-методичної та науково-методичної. Мотиваційно-вольовий, рефлексивно-оцінювальний та соціально-комунікативний компоненти характеризуються психологічними якостями, вміннями та здатностями викладача. Усі складники методичної компетентності у своїй сукупності та взаємозв'язку детермінують безперервне професійне становлення особистості викладача усного перекладу. Визначено перспективи подальших досліджень, які мають бути спрямовані на визначення змісту структурних компонентів методичної компетентності викладача усного перекладу.

Ключові слова: викладач усного перекладу; методична компетентність; методична компетентність викладача усного перекладу; компоненти структури методичної компетентності; структура методичної компетентності викладача усного перекладу.

Пасечник Татьяна Дмитриевна,
кандидат педагогических наук, доцент,
доцент кафедры английского языка факультета
переводоведения,
Киевский национальный лингвистический университет,
tpasechnik76@gmail.com

ПРОБЛЕМА ОПРЕДЕЛЕНИЯ СТРУКТУРЫ МЕТОДИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ УСНОГО ПЕРЕВОДА

Проанализированы основные подходы к определению сущности понятия «методическая компетентность».

Установлено, что в определении структуры методической компетентности среди ученых нет единогласия, что связано с разными взглядами на сущность этого понятия. Предложено определение методической компетентности преподавателя устного перевода. Выделены структурные компоненты методической компетентности преподавателя устного перевода. В данном исследовании методическая компетентность преподавателя устного перевода рассматривается как интегративное качество личности. Это качество 1) определяет готовность и способность преподавателя эффективно решать методические задания в процессе реализации целей обучения устному переводу и совершенствовать свои умения на протяжении жизни; 2) является динамическим сочетанием когнитивно-деятельностного, мотивационно-волевого, рефлексивно-оценочного и социально-коммуникативного компонентов; 3) формируется в процессе учебно-познавательной и профессиональной деятельности. Когнитивно-деятельностный компонент включает методические знания, навыки, умения и способности, которые отвечают таким субкомпетентностям, как 1) в преподавании устного последовательного перевода, 2) в преподавании синхронного перевода. Каждая из этих субкомпетентностей состоит из таких компетенций: учебно-методической и научно-методической. Мотивационно-волевой, рефлексивно-оценочный и социально-коммуникативный компоненты характеризуются психологическими качествами, умениями и способностями преподавателя. Все составляющие методической компетентности в своей совокупности и взаимосвязи детерминируют непрерывное профессиональное становление личности преподавателя устного перевода. Определены перспективы дальнейших исследований, которые должны быть направлены на определение содержания структурных компонентов методической компетентности преподавателя устного перевода.

Ключевые слова: методическая компетентность; методическая компетентность преподавателя устного перевода; компоненты структуры методической компетентности; преподаватель устного перевода; структура методической компетентности преподавателя устного перевода.

Pasichnyk, Tetiana,
PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of English Language,
Kyiv National Linguistic University,
tpasechnik76@gmail.com

STRUCTURE OF THE INTERPRETER TRAINER METHODOLOGICAL COMPETENCE

The basic approaches to the definition of methodological

competence have been analyzed. It has been found that there is no unanimity among scholars in determining the structure of methodological competence. It is due to different views on the essence of this concept. The definition of the interpreter trainer methodological competence has been offered. The components of this competence have been distinguished. The interpreter trainer methodological competence is considered to be an integral quality of a trainer's personality. It determines his/her willingness and ability to solve methodological problems effectively in the process of achieving the objectives of interpreters' training and to develop skills throughout life. This quality is a dynamic combination of such components as 1) cognitive and operational, 2) motivational and volitional, 3) reflexive and evaluative, 4) social and communicative. It is formed in the process of educational and professional activities. The cognitive and operational component includes methodological knowledge, skills, subskills and abilities that refer to the following sub-competences 1) in teaching consecutive interpreting, 2) in teaching simultaneous interpreting. Each of these sub-competences consists of educational and research competencies. The motivational and volitional, reflexive and evaluative, social and communicative components encompass psychological qualities, skills and abilities of a trainer. All the constituents of the interpreter trainer methodological competence, being integrated and interrelated, determine the lifelong professional development of an interpreter trainer. The concept for further studies has been substantiated. The content of each constituent of the interpreter trainer methodological competence must be determined.

Key words: components of the methodological competence; interpreter trainer; interpreter trainer methodological competence; methodological competence; structure of the interpreter trainer methodological competence.

Постановка проблеми. Сучасні вимоги суспільства до професійної компетентності перекладачів, а також реформи освітньої галузі вимагають якісних змін у підготовці як фахівців з усного та письмового перекладу, так і фахівців з викладання цих видів перекладу. На сьогодні в низці вищих закладів освіти (ЗВО) України кваліфікацію викладача перекладу можуть здобути майбутні філологи, які навчаються за спеціальністю 035 Філологія. Підготовка філологів до викладання перекладу полягає у формуванні у них професійної компетентності викладача перекладу, одним з компонентів якої є методична компетентність. Проблема структури методичної компетентності викладача перекладу, зокрема усного, є недостатньо дослідженою, тому потребує розв'язання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зважаючи на те, що структурні компоненти методичної компетентності викладача перекладу не визначено у наукових дослідженнях, вважаємо за доцільне розглянути питання складників методичної компетентності педагогічних працівників з метою

подальшого визначення структури методичної компетентності викладача усного перекладу (МКВУП). Проблему методичної компетентності досліджувала низка вітчизняних та зарубіжних учених, з-поміж яких Н.М. Бібік, О.Б. Бігич, А.М. Волощук, Т.Н. Гущина, О.Н. Ігна, О.Л. Корнеєва, Н.В. Кузьміна, Н.В. Майєр, О.І. Пометун, Ю.С. Присяжнюк, В.С. Рейдало, Е.Н. Соловова, В.С. Шаган та інші. Аналіз наукових розвідок дозволяє констатувати, що ця компетентність є невід'ємною складовою професійної компетентності викладача. Досліджуючи поняття методичної компетентності, вчені, як правило, пов'язують його з викладанням певного навчального предмета. Це є однією з причин, чому у сучасній педагогічній літературі сутність методичної компетентності визначається по-різному. Іншою причиною є різний погляд дослідників на визначення самого поняття «компетентність». На основі аналізу існуючих підходів до тлумачення методичної компетентності педагога виділимо основні трактування цього поняття. Отже, методичну компетентність розглядають як 1) володіння педагогом методами навчання, знання дидактичних методів та прийомів, вміння їх застосовувати в освітньому процесі, знання психологічних механізмів засвоєння знань і формування умінь (Кузьміна, 2014); 2) сукупну характеристику професійної та методичної діяльності фахівця, що виконується в межах його посадових обов'язків і відповідає визначеним нормам (Корнеєва, 2012); 3) систему наукових, психологічних, педагогічних і предметних знань та професійно-методичних умінь, які ґрунтуються на знаннях дидактичних методів, принципів і прийомів та сприяють формуванню всіх компонентів професійної компетентності (Мормуль, 2009); 4) системні знання, уміння, навички у галузі методики та результативний професійний досвід (Гущина, 2001); 5) здатність ефективно будувати навчально-виховний процес на гуманістичних засадах, що ґрунтується на системі спеціально-наукових, психолого-педагогічних, методичних знань, професійно-методичних умінь і навичок, індивідуально-психологічних характеристик і досвіді їх використання в процесі професійної діяльності (Волощук, 2012); 6) сукупність методичних знань, навичок і вмінь та особистісних якостей, яка функціонує як здатність проектувати, адаптувати, організовувати, мотивувати, досліджувати й контролювати навчальний, пізнавальний, виховний і розвиваючий аспекти іншомовної освіти (Бігич, 2004); 7) багатокомпонентну систему, яка включає знання, вміння

та навички, практичний досвід у галузі методики, готовність та спроможність ефективно розв'язувати стандартні та проблемні методичні задачі та здатність до творчої самореалізації і постійного самовдосконалення (Цимбалюк, Скворцова 2010); 8) результат методичної підготовки, що проявляється у здатності ефективно виконувати всі види професійно-методичної діяльності, а також у довготривалій готовності до професійно-методичного й особистісного саморозвитку та самовдосконалення впродовж життя (Майер, 2015); 9) теоретичну і практичну готовність педагога до формування предметної компетентності, що виявляється у сформованості предметно-теоретичних, психолого-педагогічних і дидактико-методичних знань і вмінь, досвіді їх застосування, у особистісно значущих якостях педагога, його здатності до організації навчально-виховного процесу, спроможності результативно діяти, ефективно розв'язувати методичні задачі різного роду складності, готовності виконувати різноманітні професійно-педагогічні функції для успішної продуктивної педагогічної діяльності, усвідомлюючи її соціальну значущість і особисту відповідальність за результати цієї діяльності, готовності до постійного її вдосконалення (Вікторенко, 2017); 10) результат психолого-педагогічної, предметної, методичної підготовки, науково-дослідницького та професійного досвіду є інтегративною особистісно-професійною характеристикою, що виявляється у педагогічній та науково-методичній діяльності (Ігна, 2010); 11) інтегративну професійно-особистісну характеристику педагога, виражену в його готовності виконувати всі необхідні педагогічно-освітні функції та досягати високих результатів у педагогічній діяльності (Шаган, 2010); 12) інтегративну багатокomпонентну характеристику особистості, в основу якої покладено методичну підготовку, методичний досвід, особистісні риси та якості (Фесенко, 2016); 13) інтегративну характеристику особистості, що відображає системний рівень володіння методичними знаннями, вміннями діагностувати результати досягнення цілей навчання, проектувати методики та технології навчання, оволодівати інноваційними технологіями, відбирати інноваційний зміст навчання, проводити моніторинг навчання та якості освітньої діяльності (Соловова, 2010).

Аналіз наукових розвідок дозволяє зробити висновок, що методична компетентність, в основному, тлумачиться науковцями: 1) як сукупність знань, вмінь, навичок та якостей, необхідних для

виконання професійної діяльності; 2) як здатність та готовність виконувати професійну діяльність 3) як інтегративна якість (характеристика) особистості викладача. Відповідно у структурі методичної компетентності педагога вчені виокремлюють різні компоненти, що зумовлено як особливостями предмета викладання, так і тлумаченням поняття методичної компетентності крізь призму різних підходів.

Мета статті – на основі аналізу наукових досліджень проблеми складників методичної компетентності викладача запропонувати структуру методичної компетентності викладача усного перекладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спираючись на визначення методичної компетентності як інтегративної якості особистості та на запропоновані дослідниками тлумачення цього поняття, у нашому дослідженні під методичною компетентністю викладача усного перекладу ми розуміємо інтегративну якість особистості викладача, що 1) визначає його готовність та здатність ефективно вирішувати методичні завдання у процесі реалізації цілей навчання усного перекладу, вдосконалювати свої вміння впродовж життя; 2) є динамічним поєднанням когнітивно-діяльнісного, мотиваційно-вольового, рефлексивно-оцінювального та соціально-комунікативного компонентів; 3) формується у процесі навчально-пізнавальної та професійної діяльності.

Зважаючи на те, що проблема структури методичної компетентності викладача перекладу є малодослідженою серед науковців, проаналізуємо відомі підходи до виокремлення структурних компонентів методичної компетентності філолога, викладача іноземних мов з метою визначення компонентів МКВУП. У визначенні структури методичної компетентності серед науковців немає однаковості, що пов'язано з різними поглядами на сутність цього поняття. Крім того, ця категорія є динамічною, вона постійно розвивається та залежить від соціальних процесів. Деякі вчені виокремлюють у структурі методичної компетентності викладача 1) методичні знання, операційно-методичні та психолого-педагогічні вміння (Кожухов, 2008); 2) методичні знання, навички, вміння, індивідуальні, суб'єктивні й особистісні якості (Бігич, 2004); 3) знання, вміння та навички в галузі теорії та методики викладання іноземних мов та суміжних дисциплін (Ігна, 2010); 4) психолого-педагогічні, загально-навчальні та предметні знання;

загально-педагогічні, спеціальні і комунікативні вміння; навички педагогічної діяльності; методичний досвід; особистісні риси (Черчата, 2015). Інші у структурі методичної компетентності розрізняють такі взаємопов'язані компоненти: 1) когнітивний; технологічний і особистісно-мотиваційний (Івашнова, 2010); 2) мотиваційний, професійно-особистісний, гносеологічний, когнітивний, професійно-діяльнісний та рефлексивно-оцінювальний (Цимбалюк, Скворцова, 2010); 3) мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний (Присяжнюк, 2010). Ряд вчених у структурі методичної компетентності викладача іноземних мов виокремлюють такі компетенції та субкомпетенції: 1) професійно-орієнтовану ІКТ компетенцію, методичну компетенцію в організації позааудиторної роботи, методичну компетенцію у формуванні професійно орієнтованої комунікативної компетентності, яка включає субкомпетенції з формування її мовних та мовленнєвих компонентів, субкомпетенції у формуванні лінгвосоціокультурної та навчально-стратегічної компетентностей (Майер, 2015); 2) рефлексивну, дослідницьку, організаційну, навчально-комунікативну компетенції, а також компетенції у плануванні та проектуванні (Мацнева, 2018). Частина дослідників вважають, що структуру методичної компетентності складають методичне мислення, методична культура, методична творчість (Зубков, 2007), а також методична рефлексія (Нагреллі, 2009), методична освіченість (Стеценко, 2017) та методична мобільність (Курок&Галай, 2017).

При визначенні складників МКВУП у нашому дослідженні ми спираємося на положення компетентнісного, особистісно-діяльнісного, системного та синергетичного підходів. З огляду на системний підхід структура методичної компетентності розглядається нами як система взаємопов'язаних компонентів. Синергетичний підхід дозволяє розглядати методичну компетентність як динамічну, самокеровану, багаторівневу, цілісну систему, компоненти якої через взаємний вплив і єдність забезпечують її розвиток та перехід на новий рівень. Спираючись на положення особистісно-діяльнісного підходу, до структури методичної компетентності ми включаємо професійні знання, вміння, навички та особистісні якості. Крізь призму компетентнісного підходу визначаємо МКВУП як сукупність субкомпетентностей та компетенцій.

Розглядаючи методичну компетентність як інтегративну якість особистості, у рамках нашого

дослідження у структурі МКВУП розрізняємо такі компоненти: 1) когнітивно-діяльнісний, 2) мотиваційно-вольовий, 3) рефлексивно-оцінювальний та 4) соціально-комунікативний. *Когнітивно-діяльнісний* компонент включає методичні знання, навички, вміння та здатності, що відповідають таким субкомпетентностям, як 1) у викладанні усного послідовного перекладу, 2) у викладанні синхронного перекладу. Кожна з цих субкомпетентностей складається з навчально-методичної та науково-методичної компетенцій. До *мотиваційно-вольового* компоненту відносимо позитивне ставлення викладача усного перекладу до своєї роботи, зацікавленість у ній, задоволення від роботи, сформованість пізнавальних мотивів, бажання займатися самоосвітою та саморозвитком, прагнення досягати професійних цілей, наполегливість, здатність зосереджуватися на виконанні методичних завдань, наявність інтересу і бажання їх вирішувати, здатність до ціннісного засвоєння знань, самовдосконалення та самореалізації у професійній діяльності тощо. *Рефлексивно-оцінювальний компонент* характеризується такими здатностями: здійснювати самоаналіз своєї професійної діяльності, а також свого відношення до неї, об'єктивно та критично оцінювати результати власної методичної діяльності та регулювати її, адекватно оцінювати рівень розвитку своєї методичної компетентності, переосмислювати способи досягнення цілей навчання, визначати шляхи покращення своєї роботи, передбачати та планувати стратегію діяльності з урахуванням конкретної ситуації та методичного завдання, вибирати альтернативні способи вирішення методичних завдань тощо. *Соціально-комунікативний* компонент передбачає наявність у викладача усного перекладу організаційних і комунікативних здатностей, а саме: вибудовувати стратегії взаємодії зі студентами, обирати способи спілкування, ефективно організовувати комунікацію та обмін інформацією, розуміти особливості, інтереси та потреби майбутніх перекладачів, реалізовувати методичні цілі шляхом створення партнерських стосунків зі студентами та іншими викладачами, адекватно сприймати та передавати інформацію, а також своє відношення до неї, відстоювати свою точку зору, переконувати, поважати при цьому позиції та цінності інших учасників спілкування, розвивати у студентів пізнавальні здібності, професійно-особистісні вміння та якості, необхідні для усного перекладача (пам'ять, мовну реактивність, психологічну стійкість,

гарну дикцію, комунікабельність, порядність, вміння максимально швидко перемикатися з однієї мови на іншу, мобілізувати ресурси пам'яті тощо), виховувати у студентів повагу до учасників міжкультурної комунікації, їхніх мов та культур, виховувати інтерес до своєї майбутньої професійної діяльності тощо.

Усі складники МКВУП, особистісної динамічної категорії, що знаходиться у постійному розвитку, у своїй сукупності та взаємозв'язку детермінують безперервне професійне становлення особистості викладача усного перекладу.

Результати дослідження. Аналіз відомих підходів до сутності поняття «методична компетентність» та її структури дозволив надати тлумачення методичної компетентності викладача усного перекладу та визначити її складові компоненти. МКВУП трактується нами як інтегративна якість особистості викладача, що визначає його готовність та здатність ефективно вирішувати методичні завдання у процесі реалізації цілей навчання усного перекладу, вдосконалювати свої вміння впродовж життя, яка є динамічним поєднанням когнітивно-діяльнісного, мотиваційно-вольового, рефлексивно-оцінювального та соціально-комунікативного компонентів та формується у процесі навчально-пізнавальної та професійної діяльності.

Перспективи подальших наукових розвідок. Подальшого дослідження вимагає проблема визначення змісту структурних компонентів методичної компетентності викладача усного перекладу на основі аналізу, синтезу та узагальнення теоретичних положень перекладознавства, психолінгвістики, психології, педагогіки, методики викладання іноземних мов та перекладу.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Бігич, О. Б. (2004). *Методична освіта майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи*. Київ: Вид. центр КНЛУ.
- Вікторенко, І. Л. (2017). Методична компетентність учителя початкових класів у навчанні природознавства молодших школярів: теоретичний аспект. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*, 2, 52-61.
- Волощук, А. М. (2012). *Формування методичної компетентності майбутніх учителів гуманітарного профілю у процесі педагогічної практики*. (Дис. канд. пед. наук). Житомирський державний університет ім. І. Франка, Житомир.
- Гущина, Т. Н. (2001). *Формирование методической компетентности педагогических работников учреждений дополнительного образования детей в процессе повышения квалификации*. (Дис. канд. пед. наук). Ярославский государственный педагогический университет им. К. Д. Ушинского, Ярославль.
- Зубков, О. Л. (2007). *Развитие методической компетентности учителей в условиях модернизации общего образования*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Челябинский государственный педагогический университет, Екатеринбург.
- Івашнюва, С. В. (2010). *Організаційно-педагогічні засади вдосконалення методичної компетентності вчителів іноземної мови початкової школи*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Університет менеджменту освіти НАПН України, Київ.
- Игна, О. Н. (2010). Структура и содержание методической компетенции учителя иностранного языка. *Ярославский педагогический вестник*, 1, 90-94.
- Корнєєва, О. Л. (2012). *Організація методичної роботи з вихователями дошкільних навчальних закладів*. (Дис. канд. пед. наук). Південноукраїнський національний університет ім. К.Д. Ушинського, Одеса.
- Кожухов, К. Ю. (2008). *Педагогическая модель применения дистанционных технологий в процессе формирования методической компетентности будущего учителя*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Курский государственный университет, Курск.
- Кузьмина, Н. В. (Ред.). (2014). *Созидательный вектор фундаментального образования*. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Житомир: ЖДУ ім. І.Франка.
- Курок, В. П., & Галай, В. М. (2017). Методична компетентність учителя технології як педагогічна проблема. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки*, 1, 18-25.
- Майер, Н. В. (2015). *Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика*. Київ: Вид. центр КНЛУ.
- Мацнева, О. А. (2018). Структура та зміст методичної компетентності майбутнього викладача англійської мови як непрофільної дисципліни. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*, 156, 84-87.
- Мормуль, А. М. (2009). Методична компетентність майбутніх учителів гуманітарного профілю як педагогічна проблема. *Вісник Житомирського державного університету*, 43, 176-179.
- Нагрелли, О. А. (Ред.). (2009). *Модель формирования методической компетентности учителей в системе повышения квалификации*. Материалы IX Всероссийской научно-практической конференции. Челябинск: Образование.
- Присяжнюк, Ю. С. (2010). *Розвиток методичної компетентності викладачів дисциплін гуманітарного циклу у системі післядипломної освіти*. (Автореф. дис. канд. пед. наук). Київський національний лінгвістичний університет, Київ.
- Соловова, Н. В. (2010). *Методическая компетентность преподавателя вуза*. Москва: АПКППРО.
- Стеценко, Н. М. (2017). Сутність та структура методичної компетентності керівників загальноосвітньої школи. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*, 57, 120-127.
- Фесенко, О. С. (2016). Дослідження сутності феномена "Методична компетентність" у науковій літературі. *Людинознавчі студії. Педагогіка*, 3, 236-243.
- Цимбалюк, Я. С., & Скворцова, С. О. (Ред.). (2010).

Професійна компетентність: зміст понять. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів, молодших науковців та студентів. Одеса: Видавець М. П. Черкасов.

Черчата, Л. М. (2015). Методична компетентність майбутнього вчителя-філолога: аспекти формування. *Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки*, 16, 292-299.

Шаган, В. С. (2010). *Педагогическое сопровождение процесса развития методической компетентности преподавателя колледжа.* (Дис. канд. пед. наук). Магнитогорский государственный университет, Магнитогорск.

REFERENCES

Bihych, O. V. (2004). *Metodychna osvita majbutn'oho vchytelia inozemnoi movy pochatkovoї shkoly.* Kyiv: Vyd. tsentr KNLU.

Viktorenko, I. L. (2017). Metodychna kompetentnist uchytelia pochatkovykh klasiv u navchanni pryrodoznavstva mladshykh shkoliariv: teoretynnyi aspekt. *Dukhovnist osobystosti: metodolohiia, teoriia i praktyka*, 2, 52-61.

Voloshchuk, A. M., (2012). *Formuvannia metodychnoi kompetentnosti maibutnykh uchyteliv humanitarnoho profiliiu u protsesipedahohichnoi praktyky.* (Dys. kand. ped. nauk). Zhytomyrskiy derzhavnyi universytet im. I. Franka, Zhytomyr.

Hushchyna, T. N. (2001). *Formirovanye metodicheskoi kompetentnosti pedahohicheskikh rabotnikov uchrezhdenii dopolnytelnoho obrazovanyia detei v protsesse povisheniya kvalifikatsii.* (Dys. kand. ped. nauk). Yaroslavskii gosudarstvennyi pedahohicheskyy universitet im. K. D. Ushinskogo, Yaroslavl.

Zubkov, O. L. (2007). *Razvitie metodicheskoi kompetentnosti uchitelej v uslovijah modernizatsii obshhego obrazovaniya.* (Avtoref. dis. kand. ped. nauk). Cheljabinskij gosudarstvennyj pedagogicheskij universitet, Ekaterinburg.

Ivashn'ova, S. V. (2010). *Organizatsiino-pedagogichni zasadi vdoskonalennja metodichnoi kompetentnosti vchyteliv inozemnoi movi pochatkovoї shkoly.* (Avtoref. dis. kand. ped. nauk). Universitet menedzhmentu osviti NAPN Ukraїni, Kiiv.

Igna, O. N. (2010). Struktura i sodержanie metodicheskoi kompetentsii uchitelja inostrannogo jazyka. *Jaroslavskij pedagogicheskij vestnik*, 1, 90-94.

Kornieieva, O. L. (2012). *Orhanizatsiia metodychnoi roboty z vykhovateliamy doshkilnykh navchalnykh zakladiv.* (Dys. kand. ped. nauk). Pivdenoukrainskyy natsionalnyi universytet im. K. D. Ushynskoho, Odesa.

Kozuhov, K. Ju. (2008). *Pedagogicheskaja model' prime-neniya distantsionnykh tehnologij v processe formirovaniya metodicheskoi kompetentnosti budushhego uchitelja.*

(Avtoref. dis. kand. ped. nauk). Kurskij gosudarstvennyj universitet, Kursk.

Kuzmina, N. V. (Red.). (2014). *Sozidatelnyj vektor fundamentalnogo obrazovanyia.* Materialy mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii. Zhytomyr: ZhDUim. I. Franka.

Kurok, V. P., & Halai, V. M. (2017). Metodychna kompetentnist uchytelia tekhnolohii yak pedahohichna problema. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka. Serii: Pedahohichni nauky*, 1, 18-25.

Maiier, N. V. (2015). *Formuvannia metodychnoi kompetentnosti u maibutnykh vykladachiv frantsuzskoi movy: teoriia i praktyka.* Kyiv: Vyd. tsentr KNLU.

Matsnieva, O. A. (2018). Struktura ta zmist metodychnoi kompetentnosti maibutnoho vykladacha anhliiskoi movy yak neprofilnoi dystsypliny. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Serii : Pedahohichni nauky*, 156, 84-87.

Mormul, A. M. (2009). Metodychna kompetentnist maibutnykh uchyteliv humanitarnoho profiliiu yak pedahohichna problema. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu*, 43, 176-179.

Nagrelli, O. A. (Red.). (2009). *Model' formirovaniya metodicheskoi kompetentnosti uchitelej v sisteme povysheniya kvalifikatsii.* Materialy IX Vserossijskoj nauchno-prakticheskoi konferentsii. Cheljabinsk: Obrazovanie.

Prisyazhniuk, Yu. S. (2010). *Rozvytok metodychnoi kompetentnosti vykladachiv dystsyplin humanitarnoho tsykladu u systemi pislidyplomnoi osvity.* (Avtoref. dys. kand. ped. nauk). Kyivskyy natsionalnyi lnhvistychnyy univesrsytet, Kyiv.

Solovova, N. V. (2010). *Metodicheskaja kompetentnost' prepodavatelja vuza.* Moskva: APKIPPRO.

Stetsenko, N. M. (2017). Sutnist ta struktura metodychnoi kompetentnosti kerivnykiv zahalnoosvitnoi shkoly. *Psyhholoho-pedahohichni problemy silskoi shkoly*, 57, 120-127.

Fesenko, O. S. (2016). Doslidzhennia sutnosti fenomena "Metodychna kompetentnist" u naukovii literaturi. *Liudynoznavchi studii. Pedahohika*, 3, 236-243.

Tymbaliuk, Ya. S., & Skvortsova S. O. (Red.). (2010). *Profesiina kompetentnist: zmist poniat.* Materialy vseukrainskoi naukovopraktychnoi konferentsii vykladachiv, mladshykh naukovtsiv ta studentiv. Odesa: Vydavets M.P. Cherkasov.

Cherchata, L. M. (2015). Metodychna kompetentnist maibutnoho vchytelia-filoloha: aspekty formuvannia. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti. Serii : Pedahohichni nauky*, 16, 292-299.

Shagan, V. S., (2010). *Pedagogicheskoe soprovozhdenie processa razvitija metodicheskoi kompetentnosti prepodavatelja kolledzha.* (Dis. kand. ped. nauk). Magnitogorskij gosudarstvennyj universitet, Magnitogorsk.

Отримано 20.11.2019